

1898 - 1998

DORUS JOOSTEN

‘ Portret van mijn vader’

door Piet Joosten

Verschenen bij de herdenking van de
100e geboortedag van Dorus Joosten

op 11 juli 1998

VOORWOORD

In deze moderne tijd waarin we dagelijks geconfronteerd worden en werken met de massacommunicatiemiddelen, de krant, de radio en televisie, computer en internet worden we overstelpt met informatie. Informatie over het dagelijks gebeuren, kort bij huis of ver weg, over zaken die ons interesseren of zomaar ongevraagd tot ons komen, over personen waarvan het belangrijk wordt gevonden om er over te schrijven of te berichten. Het betreft dan personen die iets nieuws of iets belangrijks te melden hebben. Vaak ook gaat het over personen die eerder geleefd hebben en waarvan het belangrijk wordt gevonden erover te schrijven, hoe hun leven was, wat ze gedaan of nagelaten hebben, wat hun verdienste was, voor de mensheid, of, korter bij huis, voor hun directe omgeving, hun levenspartner, hun familieleden, vrienden, collega's en ga zo maar door.

Met het jaar 1998 op de kalender vond ik dat het juist in dat jaar van belang was om stil te staan bij de persoon, het leven en werken van mijn vader, Dorus Joosten, die op 11 juli 1898, dus dit jaar precies 100 jaar geleden in Liessel werd geboren en wiens leven 75 jaar later, in 1973 door overlijden werd beëindigd.

Waarom juist nu en waarom juist deze persoon zult U zich wellicht afvragen. Het juist nu is hiervoor al aangegeven en waarom juist deze persoon ligt besloten in het gegeven dat het mijn vader betreft waarvoor ik een diep respect en bewondering koester, iets wat met het vorderen der jaren alleen nog maar toeneemt. Daarnaast speelt ongetwijfeld mee dat, doordat ik als jongste van zijn gezin van 11 kinderen hem in jaren gemeten de kortste tijd in leven heb gekend, ik er behoefte aan heb zijn levensverhaal, voorzover dat ik dat ken en kan overzien op papier vast te leggen, voor mezelf maar ook voor mijn broers en zussen en alle anderen die daarvoor belangstelling hebben en, niet in 't minst, voor het nageslacht. Immers juist dat nageslacht moet het meestal doen met een enkele foto en vage herinnering uit de overlevering.

Bij het optekenen van zijn levensverhaal was ik natuurlijk beperkt. Allereerst heb ik mijn

vader slechts 28 jaren in leven gekend, waarvan ongeveer de laatste helft in meer bewuste mate. Daarnaast heb ik hem voor dit doel tijdens zijn leven nooit kunnen spreken, in die tijd kwam dat niet in je op om iemand over zijn eigen persoon en leven te spreken en dat op te schrijven. Ik dien me daarom te beperken tot datgene wat ik uit eigen waarneming weet (te herinneren) maar vooral ook uit de herinneringen van mijn broers en zussen, hun partners en enige andere familieleden. Ik put daarbij vooral uit informatie die ik heb verzameld bij het schrijven van het boek '60 Jaar familie Joosten-van Loon' dat in 1986, bij de reünie ter gelegenheid van de herdenking van het feit dat onze ouders 60 jaar geleden zijn getrouwd, verscheen.

Een aantal zaken daaruit, specifiek op het leven en werken van vader gericht, zult U dan ook in deze uitgave weer terug vinden. Daarnaast heb ik geprobeerd om door toevoeging van enige andere, nog niet besproken dingen en door wat andere accenten en toon- en zinszetting hier een op zichzelf staand verhaal neer te zetten, waarvan het mij meer dan de moeite waard lijkt om hierin tijd en energie te stoppen.

Ik wil deze uitgave '1898-1998 Dorus Joosten, portret van mijn vader' op de avond dat wij samen zijn 100e geboortedag herdenken, gaarne aanbieden aan mijn broers en zussen, alsmede aan de 5 mannelijke nazaten, Leo, Theo, Marcel, Sander en Pieter die de naam van Dorus <Joosten> hebben meegekregen, daarbij de hoop uitsprekend dat het hun gegeven is de naam <Joosten>, voortkomend uit deze stam, tot ver in de 21e eeuw te laten voortbestaan.

Ik wens U met deze uitgave veel leesplezier, waarbij ik de hoop uitspreek dat U daarbij vervuld zult raken van vele goede herinneringen aan het leven en werken van deze man, waarvan we vervolgens gezamenlijk kunnen zeggen: 'Het was fijn hem als mens en vader te hebben gekend en meegemaakt; Bedankt vader!'

Helmond, 30 juni 1998
Piet Joosten

HOE HET BEGON..

Ieder mens, jong of oud, heeft op elk moment in de tijd zijn of haar afkomst en geschiedenis. Zo ook Dorus, want uiteindelijk is diens geboorte, samen met de geboorte van zijn vrouw Nel, de start geweest van een nieuwe familie die zou uitgroeien tot ,in directe lijn, thans 124 bloed- en 47 aanverwanten. In dit hoofdstuk zal worden gepoogd om de tijd en omstandigheden waarin hij geboren werd en opgroeide enigszins in beeld te brengen.

U dient zich daarbij te realiseren dat, zoals ook in de inleiding werd gezegd, de 'kroongetuige' Dorus zelf hierin geen direct aandeel meer kon hebben. Het weergegevene is dan ook afkomstig uit de overlevering, de herinneringen van zijn kinderen en hun partners.

Om een indruk te geven in welk gezin Dorus werd geboren en opgroeide volgt hieronder een beknopte weergave van:

Het gezin Joosten - van Heugten

<u>Naam:</u>	<u>Roepnaam</u>	<u>Huwelijksdatum</u>	<u>Gehuwd met:</u>	<u>Roepnaam</u>
<u>Data geboorte/overl.</u>	<u>Leeftijd</u>	<u>Aantal kinderen</u>	<u>Data geboorte/overl.</u>	<u>leeftijd</u>
<i>Wilhelmus Joosten</i> (<i>Helmus</i>)		<i>10-01-1894</i>	<i>Francisca van Heugten</i>	<i>(Cisca)</i>
<i>04-01-1861 / 08-04-1932</i>	<i>(71)</i>	<i>9</i>	<i>16-05-1870 / 02-07-1941</i>	<i>(71)</i>
Johanna	(Hanne)	08-06-1929	Elias A. Berkers	(Jasper)
26-11-1894 / 19-11-1947	(52)	0	04-03-1903 / 07-03-1980	(77)
Anna Maria	(Ant)	11-05-1918	Theodorus Aarts	(Dorus)
08-09-1896 / 28-08-1977	(81)	8	20-05-1883 / 18-02-1958	(74)
Theodorus	(Dorus)	26-04-1926	Petronella van Loon	(Nel)
11-07-1898 / 07-10-1973	(75)	11	30-11-1901 / 25-03-1985	(83)
Maria	(Meey)	17-05-1930	Gerard van Veghel	(Grard)
01-05-1900 / 19-09-1992	(92)	8	04-01-1895 / 27-10-1971	(76)
Wilhelmina M.	(Miena)	18-04-1931	Hendricus Geboers	(Driek)
25-03-1903 / 16-05-1979	(76)	8	11-10-1901 / 02-02-1977	(75)
Henri	(Henri)	28-04-1933	Josephina Mennen	(Fien)
24-05-1905 / 04-02-1968	(62)	10	03-07-1905 /	(93)
Martinus	(Tinus)	07-04-1945	Johanna P.Vogels	(Nel)
04-09-1907 / 30-11-1977	(70)	0	12-03-1912 / 17-05-1992	(80)
Petrus J.	(Piet)	08-01-1948	Theodora W.M.Bremer	(Dora)
30-06-1912 / 25-08-1989	(77)	8	29-12-1916 / 16-01-1994	(77)
Franciscus	(Frans)	18-05-1951	Henrica J.Verhees	(Zus)
28-01-1916 / 14-12-1992	(76)	7	25-06-1920 /	(78)

Indien U, waarde lezer, in de gelegenheid was om U te verdiepen in de geschiedenis van de landstreek waarin Dorus werd geboren en waarin de meeste familieleden thans nog wonen, de streek van de Brabantse en Limburgse Peel, zullen de omgeving en de omstandigheden zeker herkennen.

Liessel, een dorp van ca. 1500 inwoners groot, samen met Deurne de gemeente 'Deurne en Liessel' vormend. Zoals toen in zovele dorpen in het ons omringende, een kleine groep van welgestelden en een zeer grote groep van mensen die, vaak letterlijk, in het 'zweet hunner aanschijn' de kost, meestal ook niet meer dan dat, moesten zien te verdienen.

Tot deze laatste groep behoorden ook de ouders van Dorus, Moeder Joosten-van Heugten (Cisca) afkomstig uit Asten en Vader Joosten (Helmus), 'n echte Liesselse. Vanaf hun trouwen in 1894 betrokken zij een bouwselke, de naam van huis nauwelijks waardig, aan de rand van de (toen) nog uitgestrekte Peel. Een gebouw, laag bij de grond, met strooien dak, met enige woonruimte (hèrt, vurhèrt en beddekoetsen) alsmede enige stalling voor het vee. Veel ruimte was er niet zodat elke hoek benut moest worden voor het plaatsen van een kalf, varken en wat hennen.

De nieuwe boerderij die in 1905 na de brand verrees.

Zo werd dit bedrijf, oorspronkelijk 15 loops (= ca. 2½ Ha) groot en vrijwel geheel uit heide bestaand, opgebouwd. Terwijl 's zomers en ook in de herfst de meeste tijd in de Peel werd besteed met turfsteken,

verwerken en binnenhalen, werd in de andere jaargetijden ook aan het ontginnen van de omliggende heide gewerkt. Dit ontginnen gebeurde zowel met de schop als met een span ossen, waarmee een voorloper van de huidige loonwerker kwam teulen. Op het aldus verbouwde land werden vervolgens bieten en aardappelen gepoot, dit alles uiteraard nog met de hand. Dit huisje waar de ouders van Dorus hun start maakten lag in Liessel aan de Loonsebaan, de huidige Eikenlaan en was in die hoek van het dorp het laatste huis voordat de uitgestrekte peel- en heidevelden begonnen. Het was dan ook vaak een schuilplaats voor de peelwerkers als zij door regen of onweer werden overvallen. Een geweldige onweersbui werd hen zelf in juni 1905 noodlottig toen de bliksem insloeg en hun huisje, met daarin de meeste bezittingen, door brand volledig werd verwoest. Moeder Joosten had die morgen net de 'kerkgang' gedaan in verband met de geboorte van zoon Henri toen de brand uitbrak. Ze zocht in het huis nog overal naar de baby maar had in de consternatie niet opgemerkt dat Hanne het kind al in veiligheid had gebracht. Vader, Moeder, Hanne en Henri vonden tijdelijk een, zij het schamel, onderdak in een zogenaamd 'stroop-heuske' aan de rand van de Peel, terwijl de andere kinderen elders werden ondergebracht. Dorus kwam, samen met zijn zusje Meey, bij Reinder Joosten, een neef van zijn vader, terecht. Doruske was in die tijd Reinder z'n menneke, wat ook bleek toen vader Joosten na een zogenaamde schoolwacht van Dorus hem wou bestraffen met een wiske. 'Ge slaot minne jonge nie' moet Reinder hebben gezegd. Na een aantal maanden kwam een nieuwe boerderij gereed, waarna het gezin weer herenigd werd en men met hun schamele bezittingen weer opnieuw kon starten. Zoals dat vroeger in vrijwel de meeste gezinnen het geval was, werd vooral van de oudste kinderen de grootst mogelijke inzet verlangd, hetgeen al begon als ze goed en wel op de lagere school zaten. Van enige ontspanning en spel met andere kinderen was

nauwelijks sprake. Het was dan ook vanzelfsprekend dat Dorus, als oudste zoon, nadat hij van de school kwam, direct en volledig thuis en in de Peel werd ingezet. Vooral het werken in het veen vergde veel van de mens. 's Morgens om vijf, zes uur op, het vee verzorgen, dan te voet naar de Peel waar de gehele dag hard gewerkt moest worden om dan 's avonds bij terugkomst weer het vee te moeten verzorgen of andere dingen doen, en dat zes dagen per week.

Dorus als soldaat

In de winterdag werd de aldus gewonnen turf in Deurne en Helmond uitgevent enwel met paard en kar. Dit was ook het werk van Dorus, hij was thuis de voerman. Ook dat was niet altijd even gemakkelijk want de weg was lang en... 's winters vaak glad. Zo passeerde Dorus op 'n vroege wintermorgen café d'n Barrier in Deurne met een volle kar turf op weg naar Helmond. In de bocht van de weg ging z'n paard door de gladheid onderuit. Diegenen die vaker met paard en kar zijn omgegaan weten dat een dergelijke situatie netelig kan zijn. Immers, het paard kan tussen de burries geen kant op maar wil toch vaak 'met duvel en geweld' overeind en vernielt daarbij vaak tuig en burries. Dorus

wist dat ook maar hij stond er op dat vroege tijdstip alleen voor. Zo doende heeft hij meer dan een uur op de kop van het paard gezeten om het kalm te houden totdat een voorbijganger kon helpen om het paard uit te spannen en de kar te verwijderen. Het paard is nadien, telkens als het 'd'n Barrier' passeerde met een grote boog om deze plek heengelopen.

Zo verliep het jonge leven van Dorus in een tijd van werken, werken en nog 'ns werken. Toch wist hij, ondanks dat, in de schaarse vrije uren de landbouwcursus te volgen. Zijn voorkeur ging echter niet persé naar boerenbedrijf uit. Een broer van een van zijn kameraden, Naris Aarts (Naris Blok) was grenscommies en dat was wat Dorus wel aantrok, iets waarvoor hij ongetwijfeld voldoende capaciteiten zou hebben gehad. Maar, zoals dat vroeger vaak ging, zijn ouders bepaalden dat zijn werk thuis lag, op het bedrijf, en nergens anders!

Wie hierin de zwaarste stem heeft gehad valt thans niet meer na te gaan. Feit is wel dat moeder Joosten geen 'gemakkelijk mens' was. Was vader Joosten een zachtaardige, gemoedelijke man, zijn vrouw was streng en wellicht, zeker tegen de oudsten, soms onredelijk. Ze verkeerde ook graag in 'betere' kringen, wat in die tijd betekende dat ze veel met vrouwen van de middenstand omging en ook dat ze graag 'gröts' was. Ze was dan ook een van de weinigen die iedere Zondag met de pofferd op naar de kerk ging. Ze wist ook thuis enige afstand te scheppen door de kinderen in de keuken hun boterham te laten eten, terwijl ze zelf in de 'goei-kamer' haar brood, mèt roomboter at.

Desondanks dient toch het licht vooral te schijnen op de vele positieve zaken die deze vrouw voor haar grote gezin heeft verzet. Zoals eerder gezegd had Dorus weinig tijd voor enige ontspanning. Als hier al sprake van was moest dit op de Zondag gebeuren. Immers als alle kerkelijke plichten waren vervuld en het vee was verzorgd mocht er in die tijd (en ook nog lang nadien) verder geen

werk verzet worden. Zodoende had Dorus op Zondag wat vrij om bij café van Nunen, naast de molen, te gaan biljarten. Rond dit biljart heeft hij toen vele uren versleten en het spel goed geleerd. Uit die tijd stamt ook zijn latere uitspraak dat, ‘wil je goed kunnen biljarten je het biljart met dubbeltjes moet hebben belegd’, immers elk spel kostte een dubbeltje. Zoveel als hij in z’n jonge tijd heeft gebiljart, zo weinig kwam er na zijn trouwen van. Toch bleek hij het in 1966, toen z’n jongste zoon trouwde en er ‘s middags even gelegenheid was nog niet te zijn verleerd. Naast zijn voorkeur voor biljart had Dorus wel enige muzikale aanleg.

Dorus poseert in Venlo voor de fotograaf

Jammergenoeg waren er in die tijd geen mogelijkheden om daar iets mee te doen. Het enigste waarop hij zich muzikaal kon uiten was een mondharmonica, een ‘mond-muziekske’. Voorts schijnt Dorus in z’n jonge jaren ook nog een poos bij ‘de ‘Schut’ te zijn geweest.

Wanneer Dorus voor het eerst belangstelling kreeg voor het andere geslacht is niet bekend. Feit is wel dat alvorens hij kennis kreeg aan Nelleke van Loon hij ook wel ‘ns een oogje liet vallen op andere meisjes uit Liessel. Nel van Seccelen en Hantjes-Miena (van Heugten) werden in dit verband genoemd, hoewel van een echte verkering blijkbaar geen sprake was. Nou waren hiervoor toendertijd ook weinig mogelijkheden. Op de eerste plaats mochten de mannen slechts om de veertien dagen bij het meisje thuiskomen. Doordeweekse bezoeken waren al helemaal uit den boze. Daarnaast waren de Zondagen ook overvloedig gevuld met kerkelijke plichten. Nadat men ‘s morgens een of meerdere missen had gevolgd, was er ‘s middags het Lof, gevolgd door, de ene week, de Congregatie voor de meisjes en, de andere week, de H.Familie voor de jongens.

Ofschoon deze kerkelijke bezigheden ongetwijfeld mede bedoeld was om de jongelui zoveel mogelijk bij elkaar vandaan te houden was dit toch voor velen toch juist een plaats om elkaar te ontmoeten, zo ook voor Dorus en Nel. Want uiteindelijk kreeg ook Nelleke van Naris van Loon een oogje op Dorus en haar Zondag was meer dan geslaagd als ze hem in het Lof had gezien of gesproken.

Hoe de uiteindelijke verkering tot stand is gekomen is niet duidelijk. Feit is echter wel dat ze beiden in hun nopjes waren. Ze hadden in hun leven nog maar weinig plezier gekend en vooral de jaren na het verlaten van de school waren zonder twijfel zwaar geweest. Zo ging Dorus dan naar z’n meisje dat in die periode in de Neerkant op d’n Heitrak als boerenmeid verbleef. Dorus bleef eerst tot 8 à 9 uur bij van Nuenen biljarten, daarna naar de Neerkant waar hij op een stoel kon gaan zitten, een aantal meters van z’n meisje verwijderd. Omstreeks half elf werd het sein gegeven van opstappen, waarbij in vele gevallen ook nog iemand meeding om een oogje in het zeil te houden. U kunt zich voorstellen dat een dergelijke verkeringstijd niet lang duurde.

Nel, kort voor haar trouwen, in een fraaie japon

Het moet voor Nel dan ook een erg gelukkig moment zijn geweest toen Dorus haar op Meijel-kermis (sept.1925) vroeg om te trouwen. Bij zijn ouders thuis ontmoette Dorus minder enthousiasme toen hij ze vertelde dat hij met Nel ging trouwen. Vooral zijn moeder keerde zich nogal tegen deze plannen. Wat haar hierin bewoog is natuurlijk niet met zekerheid te zeggen. Feit is wel, aldus de overleveringen, dat ze in zekere mate op de van Loons neerkeek, als waren zij voor hen niet goed genoeg. Daarnaast zal ook het vooruitzicht op het wegvallen van een harde werker op het bedrijf een rol hebben gespeeld.

Ondanks deze tegenwind liet Dorus zich niet van zijn plannen afbrengen; hij liet er geen gras over groeien en ging op werk uit, hetgeen hij uiteindelijk vond in Griendtsveen, bij de v.d.Griendts. Naast de turfwinning

werd bij deze maatschappij al veel landbouw toegepast op de verveende en ontgonnen grond. Een bijkomen voordeel van dit werk was dat tegelijk een woning kon worden verkregen. Hun plannen waren gesmeed en hun besluit stond vast: we gaan trouwen!

TROUWEN, GEZIN EN DE CRISISJAREN

Wanneer je als toekomstig paar gaat werken aan je plannen heeft dat zowel positieve en plezierige kanten maar ook minder aangename. Immers, van de ene kant is het een fijn gevoel om te werken voor zaken die je later als je eigen bezit kunt koesteren, van de andere kant geeft dat ook veel zorgen voordat het zover is. Hoewel Nel tijdens haar arbeidsjaren wel wat bij elkaar gespaard had was dat op het moment dat ze het samen nodig hadden niet beschikbaar. Ook Dorus beschikte over nauwelijks enig kapitaal.

Het gezin Joosten-van Heugten in 1925

Doordat hij praktisch alle jaren thuis had gewerkt en daarvoor geen loon ontving had ook hij nauwelijks kunnen sparen. Slechts het loon van de laatste zes weken, hij werkte inmiddels elders, had hij na lang aandringen mogen behouden. Van verdere 'uitzet' kon dan ook geen sprake zijn.

Bij het verhuizen mocht hij van thuis even paard en kar lenen; Zijn vader stopte Dorus nog ongezien een zakje aardappelen en een versleten schop toe. Deze materiële tekorten konden hen beiden er niet van weerhouden om op 26 april 1926 voor Pastoor Jaspers in Liessel hun jawoord te geven.

Worden hedentendage uitgebreide bruiloften en huwelijksreizen gemaakt, hun enigste feest bestond uit een bescheiden koffietafel met enige familieleden ten huize van tante Tona, waarna in de loop van de dag per fiets naar Griendtsveen werd gegaan. Korte tijd nadien werd voor de familie nog 'd'n intrek'

gehouden waarna voor hen beiden een nieuwe episode van hun leven begon dat lang mocht duren en vele mooie dingen zou opleveren. Dorus ging zich bij v.d. Griendt vooral bezig houden met de landbouwzaken zoals het zaaïen, bewerken en oogsten van de granen. In de winterdag werd vervolgens veel gedorst.

Ook Nel hielp waar ze kon. Ze was inmiddels ook in blijde verwachting geraakt van hun eerste kind dat op de laatste dag van het jaar 1926 werd geboren, iets vroeger dan de berekeningen aangaven maar Dorus en Nel konden hun vreugde met hun dochter An niet op. Deze vreugde werd, zeker voor Dorus, danig getemperd toen hij op Nieuwjaarsdag met deze blijde boodschap bij zijn ouders aankwam. In plaats van gedeelde blijdschap ontmoette hij daar zo'n verwijten dat hij de gebruikelijke nieuwjaarspeperkoek met een boog langs de tafel deed belanden en rechtsomkeer maakte; het deed zijn relatie met thuis geen goed.

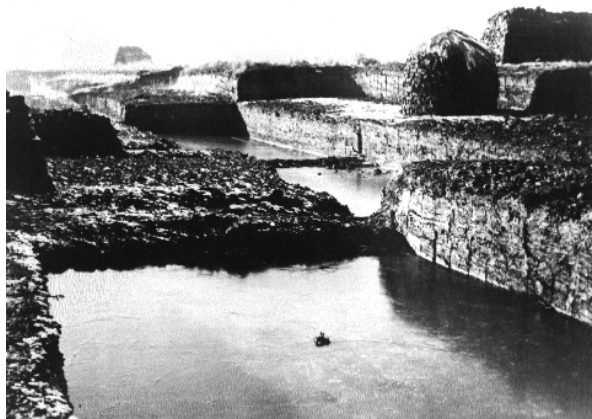
Het werken bij v.d.Griendt had hun ook een woning opgeleverd, echter op die manier waren ze met handen en voeten aan de werkgever gebonden; gedwongen winkelen kwam toen ook regelmatig voor. Dorus zag dit gebeuren en, op zoek naar ander werk, kwam hij in de strohulzenfabriek in Deurne terecht.

De eerste gezinsfoto in 1929 met Cisca en An

Daarnaast slaagde hij erin om in Liessel op d'n Dijk (de huidige Kanaalstraat) een huisje te huren waarin Cisca (1928) en Wim (1930) werden geboren.

Vanaf de Kanaaldijk reed Dorus dagelijks naar z'n werk in Deurne. In de harde winter van 1928/29 bevroor zelfs het water in z'n carbidlamp. Het gezin was inmiddels tot 3 kinderen uitgroeid. Wat later nog meermalen zou worden herhaald gebeurde ook nu.

Een turfveld in vele etages

Om meer te kunnen verdienen veranderde hij opnieuw van baan. Ditmaal schrok hij er zelfs niet voor terug om naar Eindhoven te gaan werken. In die tijd was daar in de gemeenten Woensel en Tivoli een geweldige bouwactiviteit in woningen voor Philips. Hij werd er als grondwerker tewerkgesteld. Dagelijks op en neer, met de fiets. 's Morgens om vijf uur vertrek, met z'n tweeën vanuit Liessel, waarna de rij fietsers allengs uitgroeide tot wel 40 man. Hier heeft hij ongeveer 4 jaar gewerkt totdat de crisis van de dertiger jaren ook daar toesloeg.

Omdat de ruimte rond de woning aan de Kanaaldijk, die overigens in 1944 in het oorlogsgeweld werd verwoest, nauwelijks mogelijkheden bood om zelf iets rond landbouw of veeteelt te ondernemen zocht Dorus opnieuw naar iets anders wat hij vond toen hij bij Willem Zeegers in de Hutten een woning met schuur kon huren met daarbij een stuk grond van ongeveer 1½ Ha grond. Hoewel dit huis niet veel groter was dan het eerdere was de grond en de schuur voor hen van groot belang.

Door de grond te bewerken en te proberen een bescheiden veestapel op te zetten konden aldus zelf wat in de eerste levensbehoeften voorzien en verder door levering van wat zaken nog enig aanvullend inkomen verwerven. Dit zou vooral een taak van Moeder Nel worden en lang blijven.

De omvang van het gezin van Dorus en Nel nam hier een grote vlucht want achtereenvolgens werden Leo (1931), Riena (1934) Riet (1935) en Miet (1936) geboren. Maar, met elke nieuwe telg erbij werd het huisvestingsprobleem alleen maar groter. Financiële middelen om aan te bouwen of te verbouwen waren er niet dus zocht Dorus naar andere mogelijkheden. Hij timmerde zelf een provisorische beddekoets in elkaar en maakte later, notabene van kartonnen suikerdozen in hun eigen slaapkamer nog een afzonderlijke ruimte. De kinderen noemden dit het 'Mökses-hökske', zoals ook jonggeboren kalveren vaak in een extra ruimte ergens in een hoek werden geplaatst. Provisorisch maar het ging! Bij dreigend onweer werden de kinderen uit bed gehaald omdat men bang was om af te branden, het huisje had immers een strooien dak en daar had Dorus vroeger slechte ervaringen mee gehad.

Als Dorus 's zondags uit de Hoogmis kwam ging hij altijd naar Boertjes-Drika waar hij een zakje snoepjes kocht waar de kinderen thuis reikhalzend naar uitkeken. In de café kwam hij nooit, ook later niet. Hij haalde bij Tru Broekmans z'n sigaren, bij Pluym dronk hij 'n borrel en haalde het melkgeld op en dan weer naar huis.

De omstandigheden waren er inmiddels niet beter op geworden. De economische crisis sloeg ook in onze regio toe. Dorus had z'n werk in Eindhoven verloren en kon soms via de werkverschaffing wat werk vinden. Zo heeft hij in die tijd (1935-1936) meegewerkt aan de verbetering van de weg Meijel-Heusden die tot manslengte moest worden uitgegraven. Zo zwaar als het werk was zo karig de beloning.

Ter ondersteuning kregen de gezinnen op Zaterdag wat aanvullend rantsoen. Samen met de produkten die ze van hun eigen bedrijfje wisten te vergaren slaagden Dorus en Nel erin hun gezin (inmiddels tot 7 kinderen uitgegroeid) door deze moeilijke tijd te loodsen.

Omdat in de loop van 1936 de moeilijkste tijd wat betreft de werkvoorziening voorbij leek slaagde Dorus er in weer enigszins vast werk te vinden, en wel opnieuw in het veen. Ditmaal bij het Veenbedrijf van de Gemeente Deurne, dat, net als de maatschappij Griendtsveen en Helenaveen het 'Goud van de Peel' wist te vinden en te winnen. Als turfsteker en -verwerker ging Dorus hier proberen voor z'n gezin de kost te verdienen. Het was voor hem niet vreemd, immers dit was wat hij als jongen reeds zo veel en zo vaak had gedaan. Ondanks het harde werken en de lange dagen voelde Dorus zich in de Peel wel thuis.

Doordat de Gemeente reeds in de vorige eeuw met de vervening was begonnen (Ze hadden bij de van de Griendts gezien welke enorme bodemschatten zich in de Peel bevonden) en al gauw in conflict kwamen met diezelfde v.d.Griendts waren ze in 1878 genoodzaakt om een eigen kanaal te graven om de turf op een gemakkelijke en voordelige manier af te voeren.

Het gezin Joosten in 1939 met baby Dora

Dit werd het ons allen zo bekende 'Deurnesche Kanaal' of 'Kanaal van

Deurne'. Het was ook in dit kanaal dat enkele bruggen kwamen te liggen, met name de 'Hoge Brug' aan de weg van Helenaveen naar Liessel en de 'Lage Brug' aan de weg van Helenaveen naar Neerkant.

Daar bij die Lage Brug !

In 1937 werd aan de 'Lage Brug' een nieuwe brugwachter gezocht die dan tevens het daarbij gelegen bedrijfje kon gaan runnen. Dorus had daar lucht van gekregen en meldde zich als kandidaat aan.

Of er nog meer kandidaten waren is niet bekend, niet iedereen had wellicht zin om zover van het dorp verwijderd, zonder stroom, water of andere voorzieningen te gaan wonen. Dorus en Nel waren er echter wel blij mee om zich daar zelfstandig te kunnen vestigen. Als brugwachter ontving Dorus f. 30,- per jaar, maar het was een bijdrage tot het totale gezinsinkomen.

Het feit dat ze nu een echt eigen woonplek hadden gevonden betekende niet dat daarmee het leven zoveel verbeterd was. Hoewel de omliggende grond al enigszins was gecultiveerd was deze toch nog moeilijk te bewerken. Laaggelegen veengrond en daarom erg nat die daarnaast ook nog eens vol met peelpuisten bleek te zitten die onder veel 'bloed, zweet en tranen' successievelijk verwijderd werden. Bovendien beschikte men over nauwelijks behoorlijke werktuigen zodat veel met schop en hak gedaan moest worden. Om toch enig vast inkomen te hebben bleef Dorus in de tijd dat daar werk was in de Peel werken, waarbij ook de kinderen meehielpen bij het verwerken en laden van de turf. Moeder Nel ondertussen zette zich thuis voor

wel 200% in om het gezin en het bedrijfje op te bouwen en te laten functioneren.

Inmiddels was het gezin met de geboorte van Dora (1939) uitgebreid en kon eendrachtig worden voortgebouwd aan hun toekomst. Helaas begon die toekomst er met de

ontwikkelingen in de wereld steeds donkerder uit te zien. De mobilisatie van het leger stond voor de deur, waarvan de gevolgen, ook aan de Lage Brug dagelijks merkbaar werden. Er brak een roerige tijd aan die haar sporen, ook voor ons gezin, duidelijk zou achterlaten!

MOBILISATIE, OORLOG EN WEDEROPBOUW

In het eerder genoemde boek '60 jaar Familie Joosten-van Loon' wordt over dit onderwerp en tijdsbestek uitvoerig ingegaan op de aanleiding en ontstaan van deze crisistijd, reden waarom dit hier achterwege wordt gelaten. Vanaf augustus 1939 kwam er in het gehele land een ontwikkeling van activiteiten op gang waarvan de gevolgen ook aan het Deurnesch Kanaal niet onopgemerkt bleven. Deze omgeving lag immers midden in een gebied dat op grond van haar natuurlijke eigenschappen was aangewezen om als verdedigingslinie te functioneren. Binnen de kortste keren was er in de Peel en aan het kanaal een en al bedrijvigheid om alles zo effectief mogelijk in te richten. Zoals dat in crisis- en oorlogstijd altijd gaat heb je daarin als burger geen inspraak of medezeggenschap; je hebt je maar te richten naar datgene wat de lokale bevelhebbers verordonnen. Zelfs in je eigen woning en bedrijf ben je niet meer de baas; je daar tegen verzetten werkt allen maar averechts.

De kinderen van Joosten tijdens de winter 1939/40

Dorus en Nel probeerden samen daarom maar zo goed mogelijk met deze situatie om te gaan, hun gezin zo goed mogelijk tegen ongewenste invloeden te beschermen. Een van de aardige kanten was dat door de bedrijvigheid van de militairen aan het kanaal

thuis een vorm van bakkerij en restaurant bedreven kon worden. Zo gingen vele eigengebakken mikken mee als de militairen op verlof gingen. Ook de door moeder Nel gebakken 'streuwen' lieten zich prima smaken, 't was weer 'ns wat anders als de dagelijks kost van 'rats, kuch en bonen'. Zo bakte ze wel 200 pannenkoeken per dag. Daarbij, de dubbeltjes vonden zich een prima weg naar de 'scholke-tès' van bakkerin Nel.

Op 10 mei 1940 kwam daar abrupt een einde aan toen de vijand ons kleine landje binnenviel en de Hollandse stellingen binnen de kortste keren leeg en verlaten waren. Aler het zover kwam had Dorus de raad van de Hollandse officieren opgevolgd en met zijn gezin een veiliger heenkomen gezocht bij Bert-Oom aan de Snoertsebaan in Liessel. Op 2e Pinksterdag leek het gevaar weer geweken en kon naar de Lage Brug worden teruggekeerd. Het huis en inboedel hadden hoegenaamd geen schade opgelopen, later zou het anders uitpakken. De verlaten stellingen bevatten hier en daarna nog achtergelaten zaken, die overigens op straffe van zware boetes of gevangenis straf bij het gezag ingeleverd moesten worden. Dorus wist echter een aantal dekens te bemachtigen die hij voor z'n gezin goed kon gebruiken, en gelijk had hij!

Het normale leven ging zich inmiddels, zo goed en zo kwaad als dat lukte, hernemen. Het eerste jaar van de Duitse bezetting was nog niet het zwaarste, later zou dat anders worden. Wel werd in het gezin Joosten in december 1940 getroffen door het sterven van hun jongste kind Joke (sept.1940) dat leed aan de toen sterk heersende en gevreesde ziekte difterie. Dit overlijden ging ook Dorus, hoewel inmiddels door het zware leven toch wel danig gehard, aan z'n hart.

Gehard door het leven was Dorus ook ten opzichte van zijn kinderen. Ruimte voor sport en spel, zeker ook aan en in het kanaal waar dorps- en klasgenoten vertier kwamen zoeken werd maar mondjesmaat gegeven. Het werken op het land en in de peel ging voor, daar viel met Dorus niet over te redetwisten. Wat dat betreft was hij weinig flexibel en toegevend.

Dorus, inmiddels al een veertiger, ging ook weer naar school. Niet dat hij dat zo graag deed, bovenop zijn dagelijks werk en zorgen maar veel meer uit diepe noodzaak. Immers, wanneer je een bedrijfje wilt beginnen, in dit geval meer naar de kant op van de tuinbouwactiviteiten dan dien je daarvoor ook vakbekwaamheid te verwerven, en, nog belangrijker, een teeltvergunning want zonder zo'n papiertje mocht je zo maar niet ergens mee beginnen. In de winteravonden toog hij daarvoor naar de Neerkant om in de jongensschool bij ondermeer Meester Linden de lessen te volgen.

Hij kwam dan 's avonds vaak hollend naar huis omdat er regelmatig gevaar vanuit de lucht school.

Thuis echter volgde hij vlieggevechten die tussen de Duitse jagers en de geallieerde vliegtuigen werden uitgevoerd. Zo signaleerde hij eens een brandend vliegtuig, hij riep de jongens naar buiten die het huilende vliegtuig ook hoorden. In de keuken ging men op de vloer liggen en voelden de grond dreunen toen het achter het Oude Kanaal onder Grashoek neerkwam. Ze snelden naarbuiten toen eensklaps een geweldige knal kwam toen de bommen ontploften. Door de luchtdruk werden ze alle drie tegen de grond geworpen.

Dorus had ook een van de kazematten die weer dichtgemetseld waren opengebrouwen en buitenom met een aardewal en graszoden bedekt. Deze kazemat diende regelmatig als schuilgelegenheid voor het gezin; Dorus bleef meestal buiten om de gevaren te observeren.

In 1942 werd opnieuw een kind geboren dat wederom de naam Joke kreeg.

Daarmee kwam het gezin Joosten op 9 kinderen, hetgeen evenzoveel mondjes betekenden die gevuld moesten worden. Gelukkig waren de oudsten inmiddels op een leeftijd gekomen dat ze daadwerkelijk een bijdrage konden leveren aan het gezinsinkomen. Zo waren An en Cisca inmiddels van school en hier en daar met losse arbeid al werkzaam. De anderen werkten ondermeer mee bij de peelveldjes die Dorus, naast zijn dagelijkse werk in de Peel nog stak voor derden. De rechtlijnigheid van Dorus bracht hem op enig moment in conflict met de directeur van het Veenbedrijf van de Gemeente die over zijn arbeiders nog op ouderwetse, feodale wijze regeerde. Tegenspraak of inspraak werd niet geduld. Gelukkig kon hij bij de concurrent, de Maatschappij terecht en kon zowaar nog meer verdienen ook. Zo loodste hij, samen met zijn vrouw, zijn gezin door de oorlogsjaren heen, hopen op betere tijden als die oorlog eens afgelopen zou zijn. In juni 1944 zag het er wat dat betreft al hoopgevend uit. D-day was aangebroken en de bevrijders in aantocht.

Het (bijna) voltallige gezin, samen met neven en nichten in juni 1944

Na een slopende strijd vanaf de Franse westkust baanden de geallieerden zich een weg naar Noordwest Europa en stonden begin september aan de grens met Nederland. De bezetter begon nerveus te worden en Dolle Dinsdag zorgde voor soms komische taferelen. Helaas, zo gemakkelijk als het er toen uitzag liet de vijand zich niet aan de

kant zetten. Wat in 1940 een verdedigingslinie voor het Hollandse leger was werd nu tot frontlinie door de Duitsers aangewezen. Natuurlijke versperringen zoals kanalen en een moerassig peelgebied waren ideaal om een barrière op te werpen. Alleen moesten hier en daar obstakels uit de weg. Zo ook dat eenvoudige boerderijtje aan de Lage Brug.

Maandag 25 september 1944 was voor Dorus en zijn gezin een van de meeste dramatische uit hun leven tot dan toe. De Duitse militairen gaven het gezin enkele uren om het veld te ruimen, dan zou het huis vakkundig opgeruimd worden. Tegensputteren had absoluut geen zin en werkte alleen maar averechts. Moeder en de meisjes verzamelden in de korte tijd zoveel zaken die ze mee konden nemen en broodnodig zouden hebben, Dorus en de jongens probeerden het vee en de grotere stukken in veiligheid te brengen. Maar wat wil je als je over geen enkel vervoermiddel dan een kruiwagen en pendax beschikt. Aan de pendax moest Dorus nog gauw de wielen zetten die hij in een sloot voor de Duitsers had verborgen. Naar buiten dragen en in de sloot deponeren was de enigste mogelijkheid, en zoals later zou blijken, desondanks tevergeefs.

Zo belandde het gezin Joosten uiteindelijk bij de familie Smeets waar ze liefdevol werden opgevangen. Aanvankelijk in de gedachte dat het met een paar dagen bekeken zou zijn. Weldra echter bleek dat het bevrijdings-offensief van de geallieerden zich in andere richting ging verplaatsen en dat de Peel met haar dorpen tot een soort niemandsland werd veroordeeld. Afwisselende patrouilles van beide kampen. Een niemandsland waarin je niet wist waar je aan toe was en wat vele onverwachte gevaren inhield.

Het dagelijks leven viel stil, de scholen waren gesloten en hier en daar trokken bewoners al naar veiligere oorden. Dorus probeerde iets aan deze benarde situatie te doen en ging op zoek naar in ieder geval een eigen dak boven het hoofd. Hij slaagde er in het dorp een huisje te regelen maar alvorens

de verhuizing kon plaatsvinden barstte het geweld onverwacht in alle hevigheid los.

Op Vrijdag 27 oktober 1944 zette het Duitse leger vanachter de peelkanalen een tegenoffensief in en lagen Neerkant, Meijel en later ook Liessel en Heusden midden in de frontlinie.

Met z'n allen in een schuilkelder die daartoe eigenlijk nauwelijks geschikt was. Zo probeerden Dorus en Nel hun gezin en zichzelf te beschermen tegen het harde oorlogsgeweld dat boven hun hoofden was losgebarsten.

Na een dag en nacht hevige gevechten en beschietingen luwde de strijd voor even. Dat gaf Dorus de gelegenheid om, al kruipend door de sloten naar het dorp te gaan om enig voedsel te verzamelen. Zo was hij er getuige van dat de kerktoren van de Neerkantse kerk door hevig granaatvuur door de geallieerden in puin werd geschoten, bang als men was dat deze door de Duitsers als uitkijkpost zou worden gebruikt.

Allengs begon het op het schuiladres bij Tinus en Hanneke Smeets druk te worden. De boerderij was als rodekruispost ingericht en de bevelvoerenden waren die burgers liever kwijt dan rijk. Dorus wist echter met overredingskracht te bewerkstelligen dat ze konden blijven, buiten zou hij met z'n gezin midden in het strijdgewoel terechtkomen. Zo wist men een aantal dagen onder grote spanning en met veel ontberingen vol te houden totdat uiteindelijk de Schotten op 2 november ook hier voor bevrijding zorgden. Omdat ter plaatse opnieuw een voorlopige scheidslijn ontstond moesten de burgers wel het veld ruimen en via Liessel naar Deurne vluchten.

Moeder Nel ondernam met haar gezin, samen met anderen de barre tocht, deels te voet en deels via de vrachtauto van de Liesselse Boerenbond. Onderweg zag men eigenlijk voor het eerst wat de gevechten teweeg hadden gebracht.

Dorus bleef met Tinus achter om de boerderij en het vee te bewaken maar toen het 's avonds opnieuw danig ging krullen kozen ook zij eieren voor hun geld en gingen alsnog

hun gezin achterna. Onderweg werden ze door de Tommy's voor spionnen aangezien en het kostte nog veel overredingskracht om het tegendeel aan te tonen.

Zo kwamen zij in Deurne bij de familie van Doorne terecht waar ze liefdevol werden opgenomen. Echter voor een gezin van 9 kinderen met ouders was ook daar niet permanent plaats zodat een aantal kinderen bij andere familieleden werden ondergebracht.

De eerste tijd nadien was men aan de diverse verblijfplaatsen gebonden omdat de Neerkant en aangrenzende peel nog niet was vrijgegeven. Later ging Dorus terug naar het kanaal om te kijken wat er nog te redden was en veel was dat niet. Wat indertijd buiten was gezet was of vernield of door de regen zo slecht dat het niet meer te gebruiken was.

Toch liet hij zich niet ontmoedigen, hij zocht weer werk om wat te kunnen verdienen, aanvankelijk bij herstelwerkzaamheden aan de bruggen, later opnieuw in het veen. Wim moest, ondanks dat hij eigenlijk veel liever bij de Tommy's ging werken, met Dorus mee om als loopjongen zijn steentje bij te dragen.

Zo kon er weer gewerkt worden aan een terugtocht van het gezin naar de Lage Brug, waar de Gemeente Deurne inmiddels een noodwoning had gebouwd om in ieder geval een dak boven het hoofd te hebben. Op 18 maart 1945 kon met paard en kar de terugtocht worden aanvaard om vanuit nagenoeg het nulpunt te proberen een nieuwe start te maken. Dankzij wat 'HARK' hulp kon de barak een beetje worden ingericht zodat iedereen in ieder geval weer een bed of iets wat daar voor door moest gaan had om in te slapen. De eerste bedden, gevuld met een strozak werden in elkaar gezet van zijschotten van kribben uit de kampen van Mariaveen, door Dorus en Wim bezijden de fiets meegebracht.

De meisjes sliepen met z'n allen in de grote kamer waar in de winterdag ook nog 'ns de zakken graan werden opgeslagen die op enig moment gingen schuiven en de deur blokkeerden. In de winterdag werden in de ruimte die als woonkamer door moest gaan

de bieten in de buurt van de kachel opgeslagen zodat ze niet bevroren. 's Zondags legde men er een kleed overheen omdat de kinderen zich daar wat voor schaamden.

Maar in het belangrijkste waren Dorus en Nel goed geslaagd, ze hadden namelijk hun grote gezin veilig en wel door dat oorlogsgeweld heen kunnen loodsen, ze waren wel alle goederen kwijt maar hun gezin hadden ze nog bij elkaar, het zou zelfs nog worden uitgebreid want op 2 augustus 1945 werd hun jongste zoon Piet geboren die daarmee de rij volmaakte. Zo kon een nieuwe start gemaakt gaan worden met de opbouw van gezin en bedrijf. De vijftiger jaren kwamen in zicht, er kwam wat grond bij om wat meer te 'tuinen' iets wat vooral door Moeder Nel werd gedaan. De eerste tijd was er een van veel granaattracters dichten aler met zaaien en poten kon worden begonnen. Dorus had opnieuw werk in het veen, de oudste kinderen gingen al wat werken of hielpen thuis mee in gezin of bedrijf.

Het nu voltallige gezin in juli 1949

In 1949 kwam door de verkoop van een 'mök' de eerste radio, op batterijen want er was nog steeds geen stroom. Voor de oorlog had Dorus al een opdraaigrammofoon met daarbij zo'n 20 platen. Dorus danste zo 's zondags wel 'ns op de muziek met een van z'n kinderen op de arm. Toen de opdraaiveer stuk ging wisten de jongens door een stopnaald van moeder te monteren en met de vinger te draaien het apparaat toch weer te laten spelen.

Het was ook in die eind jaren veertig dat de oudsten wat ontspanning zochten in het dorp Neerkant of soms ook Meijel. Ofschoon Dorus en Nel hen daarvan niet weerhielden was het met name Dorus die nog al 'ns 'op de rem trapte' als het ging om wegmogen of op tijd thuis zijn. Moeder kwam regelmatig voor de kinderen op maar kreeg dan van Dorus weer verwijten daarover. Ofschoon de zorg van hem achteraf best te verklaren is

was het voor de betrokkenen toen niet altijd even fijn, maar goed, Dorus was de baas en aan zijn opvattingen viel weinig te tornen. Zo krabbelde het gezin, Dorus en Nel voorop, uit het diepe dal dat de voorbije tijd teweeg had gebracht. Cisca en Hein waren inmiddels getrouwd, An en They zouden spoedig volgen. Een nieuw decennium stond voor de deur, op naar de vijftiger jaren.....!

DORUS IN 'DE BETERE JAREN' AAN HET KANAAL

Bij het binnenlopen van de vijftiger jaren begon ook voor Dorus en Nel en hun gezin de zon wat meer te schijnen. De allergrootste ellende van de oorlogsjaren lag achter de rug, het bedrijfje aan het kanaal begon wat gestalte te krijgen. Daarnaast begon men inmiddels vruchten te plukken dat de oudste kinderen van school kwamen en via arbeid hun steentje bijdroegen.

Op 26 april 1951 werd in de barak op bescheiden schaal hun zilveren huwelijksfeest gevierd. Naar dat feest werd door iedereen toegeleefd want het was het eerste feest dat dankzij de zorgen van Dorus en Nel gevierd kon worden.

Het bedrijf begon zich tot een gemengd bedrijf te ontwikkelen, van alles wat, koeien, varkens, kippen, tuinbouw in de vorm van bonen, erwten, augurken, peulen en tuinbonen (eerst onder platglas voorgekiemd) maar ook bieten en wat graan. Tussen de tuinbonen werden de augurken gepoot, die uitgroeiden als de tuinbonen af waren.

Volop aan het werk op d'n augurkenplak

Die periode heeft Dorus gedeeltelijk thuis op het bedrijf gewerkt en ook deels in het veen. Dit kwam doordat Wim en Leo ook bepaalde tijden thuiswerkten, waarbij het samenwerken met Moeder Nel voortreffelijk verliep. De samenwerking met Dorus daarentegen verliep niet altijd even soepel en leverde menig verschil van mening op wat

nog al 'ns op het land tot uiting kwam. Later toen beide zonen elders werkten en trouwden was Dorus zelf de boer en tuinder. Met de frees, die ook tevens vervoermiddel was ging het wel 'ns mis en belandde ermee in de sloot.

Het was ook begin vijftiger jaren dat hij in conflict kwam met de Neerkantse tuinbouwvereniging. De toenmalige secretaris die ook de verrekening van leveranties met de leden berekende en verzorgde maakte met name rond de emballage vele fouten, vaak ten nadele van de leden. Dorus stelde dit op een ledenvergadering aan de orde en na heftige discussies, de secretaris weigerde zijn fouten te erkennen, stapte Dorus op en sloot zich bij de Helenaveense vereniging aan.

Dorus was ook anticoöperatie en veel meer voor de vrije handel. Zo leverde hij koeien en varkens, maar ook de eieren aan de diverse handelaren, waaronder ook Harry van Engels-They. Een voordeel was ook dat je boter bij de vis kreeg en de biggen bij de levering van de varkens konden worden verrekend.

Dorus kon zich jegens de jongens die met de dochters verkering kregen in den beginne nogal stug opstellen. Het kwam voor dat een kennismakingshand niet werd beantwoord; toen diezelfde handen later Dorus kwamen helpen bij het zetten van de bonenpalen draaide hij volledig bij.

Dorus poseert voordat hij met Nel gaat fietsen

De bewoning was inmiddels ook danig verbeterd. In juni 1952 werd verhuisd naar de nieuw gebouwde boerderij met losstaande schuur. Zowaar, een grote verbetering, alleen nog steeds geen elektriciteit en stromend water maar iedereen was er desondanks gelukkig mee. De kinderen waren inmiddels ook op een breed verenigingsterrein actief, waarbij het accent vooral lag op de sportbeoefening binnen Boerinnen- en Jonge Boerenclubs. Bij demonstraties in het dorp en op de diverse sportdagen waren Dorus en Nel ook vaak present en zeker Dorus was maar wat trots om z'n kinderen zo aan het werk te zien.

Zonder dat hij dat iedere keer liet blijken was hij trots op datgene dat z'n kinderen presteerden, of dat nou het werk was, de school of de vereniging.

Ook kon hij enorm genieten van de muzikale activiteiten van de kinderen, het monikaspel, de samenzang, vaak tweestemmig. Desondanks was het toch ook vaak Dorus die zodra een van de kinderen een weg wou inslaan die, zeker in eerste aanvang, niet strookte met het (financiële) gezinsbelang op de rem trapte en het afblies. Zo had Riena ondermeer graag in de verpleging gegaan en Miet in het onderwijs maar een dergelijke opleiding duurde lang en kostte in het begin alleen maar geld.

Het gezin in oktober 1957, Riet en Mart trouwden !

Zijn standpunt was: 'De jongens moeten zorgen voor de kostwinning en de meisjes moeten zorgen voor een man met een kostwinning. Een beroep voor de meisjes waar ze als huisvrouw wat aanhadden kon hij nog wel goedvinden maar bijvoorbeeld

onderwijzeressen vond hij maar kakmadammen of in vele gevallen chagrijnige vrijgezellen.

De vijftiger jaren kenmerkten zich ook door de diverse huwelijken van de kinderen.. Eerst Wim met An, daarna Riena met Frans en Riet met Mart en vervolgens Leo met Jacqueline. Zij vestigden zich allen buiten de Neerkant. Daarenboven bleek ook bij geen van de kinderen (behalve bij An en They, maar die hadden al een eigen bedrijf in America) serieuze interesse om het bedrijf op te volgen. Dorus en ook Nel kwamen inmiddels op een leeftijd dat het allemaal niet zo gemakkelijk meer ging. Het voorstel van de Gemeente Deurne kwam dan ook zogenaamd als een geschenk uit de hemel toen Wethouder Hannes Joosten bij Dorus informeerde of hij 'voor geld en goei woorden' afstand wou doen van de pachtboerderij dit ten gerieve van Jan Lammers die in het Deurnese inmiddels was uitgekocht.

De actuele situatie en ook de toekomst in ogeschouw nemend hadden zij beiden daarvoor weinig bedenktijd nodig. Zij kozen voor een rustiger bestaan dan het dagelijks moeten sappelen om het bedrijf gaande te houden en daarmee een inkomen te verwerven. Toch wist Dorus de gemoederen opnieuw danig te beroeren toen hij met het 'onzalige' idee kwam om naar Deurne te willen verhuizen. Toen bleek dat iedereen, en zeker diegenen die nog thuis waren, er op tegen was keerde hij op zijn schreden terug. Uiteindelijk slaagde hij erin, tot ieders tevredenheid, een nieuw huis midden in de Neerkant te verwerven en kon in juni 1960 verhuisd worden. Daarmee kwam een einde aan een 23-jarig verblijf aan de Lage Brug waar ieder lid van het gezin Joosten vele jaren had doorgebracht met vele herinneringen, goede en minder goede. Menigeen keek daar nadien vaak met weemoed aan terug. Toch werd deze periode met een positieve blik op een nieuwe toekomst in het Broek afgesloten!

VERHUIZING, PENSIONERING EN OPNIEUW TUINBOUW

De beslissing was gevallen, de kogel was door de kerk. Iedereen was er wel blij mee, in het bijzonder dat het voor Dorus en Nel wat gemakkelijker zou gaan worden. De druk van het werken op het eigen bedrijf was men kwijt en ze konden het wat rustiger aan doen. Dorus, inmiddels 61 en Nel 58, een leeftijd om inderdaad de teugels wat te laten vieren. Alleen een VUT of AAW kenden we eind vijftiger jaren nog niet, alleen een AOW maar die begon pas bij 65 jaar. Dat betekende dat Dorus nog enige jaren op een andere manier de kost moest zien te verdienen want de kinderen die nog thuis en in loondienst waren konden wat dat betreft niet alleen de inkomenskar trekken.

11 juli 1963: Dorus wordt 65 jaar, groot feest!

Dorus vond werk bij de wegenbouwmij Heijmans, waarbij hij naar Helden moest fietsen om van daaruit met een busje verder vervoerd te worden. In eerste instantie vanuit Meijel, waar Dorus samen met vrouw en zoon Piet tijdelijk onderdak had gekregen bij Riet en Mart, dit omdat de nieuwbouwwoning pas in juni 1960 gereed was. Later, toen hij inmiddels in de nieuwe woning verbleef werd hij thuis opgehaald en gebracht. Een late thuiskomst tengevolge van onverwacht overwerk leverde zowel

voor moeder als Piet op enig moment vele angsten van een ongeluk op. Dorus paste zich opnieuw goed aan in z'n nieuwe werkkring. Als grondwerker werkte hij veel met Pietje Heldens, waarmee hij het goed kon vinden. Dit werk hield hij vol totdat hij op 11 juli 1963 65 jaar werd en 'van Drees' kon gaan trekken. Zijn eerste AOW uitkering bedroeg f 196,50 per maand.

Feest met de eigen kinderen

Op deze verjaardag werden, net zoals ook op alle andere verjaardagen, de bloemetjes weer danig buiten gezet.

En ook met de aanhang. Proost !!

Nel zorgde voor koffie, vlaai, enige bakken bier (indien te vroeg op werd bij Café Jan Verheijen vlot bijgehaald). Er werd monika gespeeld, samen gezongen en gedanst, kortom we hadden veel schik.

Vanaf nu kon Dorus het wat rustiger aan gaan doen, maar dat betekende toch niet helemaal op zijn lauweren rusten. Want hun bloed (ook dat van moeder Nel) kroop nou eenmaal niet waar het gaan kan; het tuinbouwgebeuren had hen nog niet helemaal losgelaten.

Dorus pauzeert met koffie op een tuinbouwkistje

Bij van Drunick aan het bos hadden ze een stukje grond kunnen huren waarop opnieuw bonen en augurken werden gezet. De taken waren goed verdeeld, Nel zaaide, pootte, schoffelde en oogstte. Dorus verzorgde het randgebeuren, het spitten, palen en draad zetten, het vervoer, het wassen en leveren en dat alles met kruiwagen en pendax. Dit vervoer werd hem op 'n avond bijna noodlottig toen Jaap Veltmans met een volle wagen meel hem bijna schepte. De vrachtauto belandde aan de overzijde tegen een boom en Dorus kwam met de schrik vrij. Hij had een goede beschermengel gehad.

Met die tuinbouw kon vooral Nel zich vooral laten gelden, Dorus was minder enthousiast.

Toch konden ze op die manier wat voor aanvulling van hun financiën zorgen waardoor ook de kinderen voor en na wat extra's kon worden toegestopt want dat was waarin ze allebei ook plezier in hadden. Het waren geen grote bedragen maar het werd met liefde gedaan en met blijdschap ontvangen.

De eerste televisie had inmiddels ook z'n intrede gedaan hetgeen vooral voor Dorus een geweldige uitbreiding van zijn interesses betekende. Hij had altijd al veel belangstelling gehad voor het gebeuren in de wereld maar nu werd het visueel in de huiskamer gebracht. Ook de politiek kon hij geboeid volgen, hetgeen op momenten als hij alles wou horen en zien en vrouw Nel daarentegen alsmaar zat te 'tatelen' een boze blik en woord opleverde.

Dorus en Nel gingen ook bij de bejaardenbond waar Dorus na verloop van tijd zitting nam in het bestuur maar al gauw genoeg in conflict kwam met Harry Heldens omdat diens opvattingen over democratie in vereniging en bestuur niet strookten met die van Dorus. Dorus trok z'n consequenties, en Nel, volgzaam als ze was, ook. Nou was het anderzijds ook wel 'ns moeilijk als je met Dorus een meningsverschil kreeg. Dorus discussieerde graag maar als hij tegengas kreeg viel dat wel 'ns moeilijk en was dat niet zo vlot te accepteren.

Toch genoot Dorus van z'n oudedag. Het tuinbouwgebeuren was inmiddels vooral op zijn aandringen beëindigd. Het werd hem voort te zwaar. Hij had ook steeds meer moeite om het stukske grond rondom het huis gespit te krijgen.

Het leven van Dorus speelde zich grotendeels binnen af. Hij bleef 's morgens graag wat langer liggen, en verder z'n krantje, op tijd 'n borreltje, z'n sigaren en d'n televisie. Daarnaast kon hij ook intens van muziek

genieten. Aan de serieuze kant de vespers en koraalmuziek en in het lichte genre marsmuziek en het Hollandse repertoire. Vooral Mieke Telkamp en Corry van de Rekels stonden hoog op zijn 'hitlijst'.

Als het mooi weer was trof je Dorus nog al 'ns achter op de stoep, al plaatjes draaiend op de pick-up die hij met een van zijn verjaardagen van zijn kinderen gekregen had. Dan genoot de man, van z'n muziek, van z'n sigaar, van z'n tas koffie of borrel, kortom hij genoot van het leven. Ook 's zondags, als de kinderen met hun kroost naar huis kwamen genoot hij, alleen, hij was nog blijer als ze weer naar huis waren; de drukte kon hij toch niet meer zo goed aan.

In de zestiger jaren werd er ook nog volop bruiloft gevierd. In 1961 trouwden Hendrik en Miet, waarna het in 1963 zelfs tweemaal feest was, de bruiloften van Jan en Dora alsook Jan en Joke. In 1966 trouwen Mariet en Piet.

Op weg naar de kerk bij het huwelijk van Mariet en Piet, 26 augustus 1966

In datzelfde jaar was er op 26 april nog een ander groot familiefeest, namelijk het robijnen huwelijksfeest van Dorus en Nel. Het werd een geweldige bruiloft, daar in zaal Internos. Allereerst voor henzelf, de jubilarissen, maar ook voor de kinderen, hun echtgenotes, alsook de kleinkinderen, inmiddels 41 in getal.

Alle ooms en tantes waren uitgenodigd en gekomen, oude problemen aan de kant gezet. Het werd een fijne bruiloft, met, hoe kan het anders, Piet Huijs als muzikant. Ook de kinderen, vooral Leo en Miet, zetten hun beste beentje voor en hadden de historische gebeurtenissen op muzikale rijm gezet. Kubke en Truuke, de duobroek, 't werd allemaal opgevoerd. Op naar de vijftig zongen we toen nog.

Dorus en Nel genoten intens, niet alleen toen op die dag maar ook nog lang nadien. Aldus beleefde men de zestiger jaren en kwamen ze in een nieuw tijdvak dat voor hen een afsluiting zou betekenen van een zwaar maar bovenal een gelukkig leven, zij begonnen aan hun levensavond!

DE LEVENSAVOND VAN DORUS

Daar zaten ze dan, de oudjes, al enkele jaren precies zoals ze waren begonnen, met z'n tweetjes. Alleen toen hadden ze nog bijna een heel leven voor zich; nu konden ze erop terugzien en verder maar afwachten wanneer hùn tijd zou zijn gekomen.

Op de koperen bruiloft bij Riet en mart apr.1970

Daar waren ze altijd heel nuchter en eerlijk in geweest. 'Als gij' zei Dorus wel 'ns tegen Nel, 'eerder weg bent dan ik, dan ga ik nog op 'n ander uit'. 'Ach wa' zei Nel dan op haar beurt 'wie zou jou nog willen? Ikke nie, ik hoef ginne andere meer'. En dat meende ze ook, ze was altijd heel gelukkig met Dorus, geluk wat overigens wederkerig was.

Bij Dorus begonnen de jaren overigens nu echt wel te tellen. Och, als hij zo thuis in z'n luie stoel zat dan zou je dat niet direct zeggen, maar moest er binnenshuis of buitenshuis iets gedaan worden dan had hij daar de grootste moeite mee. Ook het afleggen van familiebezoeken aan de kinderen en anderen begon hem steeds meer tot last te worden. We zagen hem dan allengs minder.

Wel bleef hij het trouwe winkelknechtje voor vrouw Nel. 's Zaterdags naar de slager want die kwam niet aan huis.

Toch zou hij nog een keer z'n krachten moeten bundelen, d'n overall aantrekken en de kruiwagen voor de dag halen.

Hij was namelijk gevraagd om voor het programma 'Van Gewest tot Gewest' het beroep van turfstecker te demonstreren. Hij zocht z'n gereedschap bij elkaar en toog naar Mariaveen, de plek waar hij vroeger ook jarenlang het 'goud van de Peel' had gedolven. Voor het oog van de camera liet hij zien hoe zwaar het was en nog steeds is. Achteraf bleek ook dat hij het enorm zwaar had gehad, maar hij beet door, je komt tenslotte niet iedere dag op de televisie. Naast het daadwerkelijk turfsteken vertelde hij in een interview met Huub Mans ook hoe het er vroeger in de Peel aan toging, hoe zwaar het was en hoeveel er verdiend werd. Op 12 augustus 1971 werd het filmpje uitgezonden en konden we allen met trots Dorus op de televisie zien.

Dorus op TV voor 'Van Gewest tot Gewest'

Later kwam de familie in het bezit van een videoband van deze opname zodat zijn kinderen en anderen Dorus nog steeds op de film kunnen zien en horen.

De verslaggever van de krant besteedde er ook een artikel maar kon Dorus niet bewegen opnieuw mee naar de Peel te gaan om een foto te maken, hij had er schoon genoeg van.

Thuis hielp Dorus zijn vrouw Nel ook indien er geteld moest worden, meestal als er spullen van Jos Strijbosch waren verkocht en op een textielkaart de rekening moest worden opgemaakt.

Een andere wekelijkse bezigheid was het rikken met buurman en buurvrouw Winkelmolen die inmiddels vanuit de boerderij in een bungalow naast hun waren komen te wonen.

Dorus rikt onder het genot van een sigaar

Ondanks dat onze ouders al een lang, maar ook een zwaar leven achter de rug hadden had de medische stand nog maar weinig aan hen kunnen verdienen. Had Nel wel enkele malen voor betrekkelijk onschuldige dingen in het ziekenhuis gelegen, Dorus was er nog maar alleen op bezoek geweest. Ook de huisarts kwam nauwelijks over de vloer. Och men voelde zich wel 'ns niet zo lekker, maar met wat kwakkelen en doorzetten ging dat wel weer over.

Zo dacht men er ook over toen Dorus zich begin oktober 1973 niet zo lekker voelde. Hij kroop onder de wol, maar het werd eerder slechter dan beter. Daarom werd 's zaterdags de huisarts geraadpleegd; de

voorgeschreven medicijnen hadden echter geen positieve uitwerking. In de late zondagmiddag werd de huisarts opnieuw geraadpleegd die het raadzaam achtte hem uit voorzorg naar het ziekenhuis te laten brengen, daar was men op onverwachte dingen voorbereid.

In Deurne werd na een eerste onderzoek de toestand toch als ernstig beoordeeld, reden waarom men voorstelde Dorus, opnieuw uit voorzorg, te voorzien van het H.Oliesel.

De kinderen werden gewaarschuwd en zo stonden we omstreeks 20.00 uur samen met moeder rond het bed van vader Dorus. Na een korte plechtigheid drukten we hem allen de hand en wensten hem het beste en vooral beterschap, in de hoop dat dit erin zou zitten. Menigeen had er zo zijn twijfels over. Tegen zijn vrouw Nel zei Dorus ' Zo is 't goe, Nel.' daarmee te kennen gevend er klaar voor te zijn.

Voor het laatst samen op de foto, maart 1973

Zo togen we allen weer terug naar de Neerkant, naar moeder thuis om nog wat na te praten. Nadien ging iedereen weer naar huis, het was immers afwachten en morgen was het weer maandag. Waar iedereen al min of meer bang voor was gebeurde ook daadwerkelijk. Nauwelijks thuis of daar was dat telefoontje: Vader is overleden!

We stonden perplex, aan de grond genageld, verslagen. Ondanks dat we er een voorgevoel van hadden gehad konden we toch nauwelijks geloven. Onze vader was er niet meer. De gedachten gingen ook direct uit naar dat vrouwke in de Neerkant dat hare Dorus kwijt was en het voortaan alleen zou moeten klaren.

Dorus was gestorven op een wijze zoals hij het voordien zelf had gewenst, in een heel korte tijd zonder al te veel pijn. We spoedden allen weer naar het ziekenhuis om opnieuw, maar nu voorgoed afscheid van hem te nemen, bedankt Vader voor alles. Haast automatisch werden we naar één plek gedreven, naar ons Moeder, waar we rondom d'r bed samen ons verdriet beleefden en deelden.

Ondanks onze verdrietige harten en geesten moest er toch terstond beraadslaagd worden wat er te doen stond, de taken werden verdeeld en alles zo goed mogelijk geregeld. Op woensdag 10 oktober 1973 droegen we vader Dorus, als bedroefde maar tegelijk ook trotse familie, ten grave, in aanwezigheid van zo vele familieleden, vrienden en kennissen dat er na afloop te weinig plaatsen waren aan de koffietafel.

Op het Neerkantse kerkhof kwam hij te rusten waar hij nadien ontelbare malen werd bezocht door kinderen en kleinkinderen, maar vooral ook door zijn vrouw Nel die daar al tegen hem pratend om steun en soms

om raad kwam vragen; voor degenen die moeder dan vergezelden altijd een heel aandoenlijk gebeuren.

Twaalf jaar later, op 27 maart 1985 werd hij op die plek weer verenigd met zijn vrouw Nel.

Allen die hen gekend zullen met mij beamen: Dit waren twee fijne mensen, zij hielden van elkaar en van hun gezin, het was fijn hen als ouders te hebben.

Ter afsluiting van dit portret opnieuw het gedicht dat ik bij gelegenheid van de familiereünie in 1986 voor mijn ouders schreef:

*Familie Joosten-van Loon , een hechte band,
kwam niet zomaar tot stand.
Een voorbeeldig huwelijk en samenleven,
Allen deden we de 'ups en downs' beleven,
Met jullie beiden, hand in hand.*

*Jarenlang waart gij ons aller hoeder,
Gij zorgde voor ons, gelijk een broeder.
In vrede leeft Gij nu samen bij de Heer,
Eens zien wij elkander weer,
Bedankt lieve Vader en Moeder.*

Piet